

voor manueel melken. We zetten de gemiddelde waarden voor de 5 parameters op de verschillende assen uit en verbinden de punten met elkaar. De oppervlakte van de op deze manier ontstane ster geeft een idee over de duurzaamheid van het bedrijf. Hoe groter de totale oppervlakte van de vijfhoek, hoe minder duurzaam het bedrijf omspringt met arbeid voor die specifieke taak. Tegelijkertijd kunnen we op basis van deze figuur snel zien waar de pijnpunten liggen.

Duurzaamheidskompas

Van alle eerder genoemde taken op het bedrijf kunnen we op die manier een duurzaamheidsster opstellen. De oppervlakte ($B \times W \times E \times Wb \times J$) van de vijfhoek vormt de basis voor het duurzaamheidskompas. Voor dit voorbeeldbedrijf komen we aan de volgende waarde voor 'melken': $B \times W \times E \times Wb \times J = 6,53 \times 2,27 \times 1,75 \times 3,38 \times 1,41 = 123,63$. Deze waarde wordt ingetekend in het duurzaamheidskompas om de duurzaamheid van de taak 'melken' weer te geven.

Wanneer we ook de waarden van de andere taken op dit kompas weergeven, krijgen we een beeld van de totale duurzaamheidstoestand van dit bedrijf (figuur 2). Bedrijven waarvan de meeste taken binnen de zone licht- en donker-

Het project 'Arbeid Adelt' geeft melkveehouders advies op maat van hun bedrijf om de arbeidsbesteding en -beleving om hun dagelijkse werksgedeeltes te kunnen bijsturen.

blauw vallen en waarvan een beperkt aantal taken zich in het oranje gedeelte bevinden, springen duurzaam om met hun arbeid. Bedrijven die grotendeels binnen het oranje of zelfs het rode kwadrant vallen moeten op korte termijn doeltreffende veranderingen doorvoeren om hun arbeidsbestedingen en -beleving te optimaliseren om hun bedrijf rendabel te maken.

Bij de analyse van de duurzaamheid van een bedrijf speelt de geleverde arbeid een cruciale rol. Niet alleen de arbeid op zich is belangrijk, ook de kwaliteit ervan. Met de voorgestelde methode kunnen we de arbeid op een melkveebedrijf op een eenvoudige en eenduidige manier in kaart brengen en eventuele inefficiënties in de arbeidsbesteding doeltreffend aanpakken. ■

[Dit is het eerste artikel in een reeks van 5 over het demoproject 'Arbeidsefficiëntie en economie in de melkveehouderij: Arbeid Adelt, ook op melkveebedrijven'.](#)